

El Cercle d'Economia, juntament amb CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs), us ofereixen cada mes una breu anàlisi de la situació geopolítica global

---

Les claus geopolítiques del mes

Maig 2024

Xi Jinping visita (la seva) Europa

Pol Morillas, Director, CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)

La (no tan) curiosa gira europea de Xi Jinping. El normal hagués estat fer parada a Berlín (motor europeu i soci comercial de primer ordre), Brussel·les (centre de poder) i Regne Unit (principal país receptor de les inversions xineses a Europa). Però Xi Jinping va triar França, Sèrbia i Hongria com a països de destinació en la seva recent gira europea. De França, a Xi li interessa la doctrina Macron sobre l'"autonomia estratègica". A Pequín es llegeix aquesta fórmula com la més adequada perquè la UE es distancii d'EUA en un món bipolar en cèrcies. Quant més poder vulgui Europa, més fragmentat estarà el bloc occidental, i més encara en cas d'un retorn de Donald Trump a la Casa Blanca. De Sèrbia, a la Xina li interessa el seu perfil proper a Rússia i animadversió cap a l'OTAN (la visita de Xi va coincidir amb el 25è aniversari del bombardeig de l'ambaixada xinesa a Belgrad durant la guerra dels Balcans, episodi que l'OTAN segueix descrivint com a accidental i la Xina, mostra de l'imperialisme bel·ligerant d'occident).

A Hongria, a Xi Jinping li interessa consolidar la seva aposta per una planta de producció de vehicles elèctrics, a més de secundar la rogalia d'Orbán als pols alternatius de poder internacional, Pequín i Moscou. Amb aquesta planta de producció de vehicles elèctrics xinesos a Europa, Xi Jinping veuria obrir-se la possibilitat d'operar dins del mercat únic europeu. Això seria clau en cas que prosperin les sancions europees al vehicle elèctric xinès, com ha apuntat Von der Leyen, per motius de competència deslleial. Aquesta porta d'entrada al mercat únic europeu seria encara més valuosa si, com promet Trump, les relacions comercials en la seva segona presidència es redueixen al "amb mi o contra mi", cosa que posaria els nous lideratges europeus en una situació especialment difícil. Recordem que, tot i que la política comercial de Biden cap a la Xina no ha diferit de manera substancial de la de Trump, la UE ha intentat sortejar

les pressions americanes gràcies a la seva fórmula de "soci, competidor i rival" en les seves relacions amb la Xina, una cosa que podria canviar en cas d'augmentar la guerra comercial global.

Macron torna a fixar el marc del debat europeu. En el seu cèlebre discurs de la Sorbona del [2017](#), el president francès va fixar els termes del debat per al cicle institucional europeu que ara arriba a la seva fi. Seves van ser les idees de l'"Europa potència", de la "sobirania europea" i de la "Unió a múltiples velocitats". El marc estratègic de Macron no sempre s'ha traduït en accions concretes en favor d'una UE més capaç en els últims cinc anys. Però amb el seu [nou discurs](#) a la Sorbona, Macron pretén alertar les forces europeistes que la UE que hem conegut fins avui "pot morir". L'alerta es pot llegir en clau interna (el partit de Le Pen lidera amb claredat els sondejós), però Macron pretén que les eleccions europees del juny es converteixin en un plebiscit entre les forces que volen seguir construint una UE més capaç (en línia amb la resposta donada a les recents crisis, des de la pandèmia a la guerra d'Ucraïna) i les que reclamen una "deconstrucció" de Brussel·les per repatriar poders als estats membres.

Alertant que Europa "és mortal", la batalla ja no és sobre quin tipus de UE es vol construir (una més integrada o una on les capitals guanyin pes) sinó una batalla existencial. No deixa de ser curiós, no obstant, que el discurs europeu es mogui entre la retòrica congratulatòria sobre tot l'aconseguit en els últims anys (vacunació conjunta davant la Covid-19, Next Generation EU, ús de recursos conjunts per a la defensa d'Ucraïna, etc.) i el suposat perill existencial que assota la Unió. El debat europeu es mou entre la complaença i l'apocalipsi, i no està clar que cap dels dos missatges serveixi per desactivar el vot d'extrema dreta i euroescèptic que avança ràpidament en vistes a les eleccions del juny.

Biden president contra Biden candidat. El suport dels Estats Units a l'operació israeliana a Gaza comença a suposar un risc sever per a les possibilitats de reelecció de Joe Biden en les presidencials de novembre. Mentre que Trump no deixa lloc a dubtes sobre el seu suport a Israel (insta Netanyahu a "acabar la feina"), Biden veu com les protestes dels estudiants als campus universitaris de tot el país i les crítiques de les comunitats afro i àrab americanes a la seva política amenacen de robar-li molts suports decisius per a la reelecció. Biden intenta un equilibri impossible: mantenir una política d'estat de suport a Israel, el seu principal aliat a la regió, i que aquest suport no comporti una sagnia del vot jove i divers que habita en el partit demòcrata. Emergeix una batalla entre els membres de l'administració que insten Biden a mantenir el suport a Israel i els protagonistes de la campanya demòcrata, que veuen la guerra a l'Orient Mitjà com la principal amenaça per a la reelecció. Biden president contra Biden candidat. D'entre les mesures que l'administració americana ha posat damunt la taula per suavitzar les conseqüències domèstiques de la guerra hi ha el [qüestionament](#) de l'enviament d'armament a Israel en cas d'invasió terrestre de Rafah, o un [informe](#) calibrat en el qual es

reconeix que Israel pot haver violat el dret internacional humanitari, fent ús d'armament americà.

Avança el reconeixement internacional de Palestina... no així de l'estat palestí. L'Assemblea General de Nacions Unides va votar àmpliament a favor (143 vots a favor, 9 en contra i 25 abstencions) de millorar l'estatus de Palestina en l'organització (dret a emetre propostes, seure juntament amb els altres estats, entre altres privilegis). La resolució no dona a Palestina el dret a vot a l'Assemblea, ni tampoc contribueix a avançar en el reconeixement de l'estat palestí, que requeriria el beneplàcit del Consell de Seguretat -i on Estats Units ja va exercir el seu poder de veto [recentment](#). No obstant això, el posicionament recent de l'Assemblea, com també ho van ser altres votacions relatives a la guerra de Gaza, evidencien que Palestina obté simpaties de bona part dels països del món i, en particular, del sud global, mentre que Israel es troba cada vegada més arraconat a la seu de la diplomàcia multilateral. D'altra banda, a Europa també són majoria els països que van votar a favor de la millora de la posició de Palestina a Nacions Unides (14 països a favor, 11 abstencions i només dos vots en contra, Txèquia i Hongria). Actualment només 9 estats membres de la UE reconeixen Palestina com a estat de ple dret, però dos més ja han anunciat que ho faran pròximament, el 21 de maig: Espanya i Irlanda. Potser se n'uneixen d'altres, [segons Borrell](#).

Política eurovisió. Eurovisió es vol un concurs "apolític". Però la política internacional va estar molt present en l'última edició del certamen, com ho ha estat en edicions anteriors. El 2022 es va prendre la decisió d'expulsar Rússia després de la invasió d'Ucraïna. En aquesta edició la guerra de Gaza va estar present dins i fora de l'escenari, en forma d'esbrincades a la representant d'Israel i de manifestacions a les immediacions del recinte. Però, així com la condemna cap a Rússia va ser unànime entre els països europeus, això no ha succeït en el cas d'Israel. Tenia sentit excloure Israel del concurs si Europa no comparteix el mateix punt de vista sobre la guerra, com sí que ho ha fet en el cas de la guerra de Rússia a Ucraïna?

Pol Morillas
Maig de 2024

Amb la col·laboració de:

CIDOB

BARCELONA
CENTRE FOR
INTERNATIONAL
AFFAIRS